

C) GELJEK ZAMAN IŞLIGI

334-nji gönükme. Sözlemleri okaň we has gara ýazylan işlikleri nusgada görkezilişi ýaly edip, depderiňize göçüriň.

Men ýazky dynjalyş günlerinde oba atamlara gezmäge **gitjek**. Atamlarda baş gün **boljak**. Soňra öýümize gaýdyp **geljek**. Meniň bilen atam bize **geler**.

Ol bizde myhmançylykda **bolar**. Atam şäheriň gözəl ýerlerine **barar**. Täze gurlan jaýlary, seýilgähleri **görer**.

Nusga:

Düýp işlikler:

Goşulmalar:

Git -jek

gel -er

... ..

Göçüren işlikleriňiziň soňuna goşulan goşulmalary aýdyp beriň.

335-nji gönükme. Sözlemleri okaň we soňuna **-jak, -jek, -ar, -er** goşulmalary goşulan işlikleri saýlap, depderiňize göçüriň.

1. Mekdebimizde şahyrlar bilen duşuşyk boljak.
2. Men Ata hat ýazjak. Ol bize gezmäge geljek.
3. Men dynç günü kino gitjek.
4. Meret ertir geler.
5. Gözel okuw esbaplaryny alar.
6. Oraz maňa hat ýazar.

Göçüren işlikleriňiziň geljek zaman işligidine üns beriň.

Soňuna -jak, -jek, -ar, -er goşulmalary goşulan işlige geljek zaman işligi diýilýär. Geljek zaman işligi näme etjek?, näme etjekler?, näme eder? , näme ederler? diýen soraglara jogap bolýar.

Meselem: al-jak_f al-jaklar, gel-jekler, ýaz-ar, ýaz-arlar, bil-er, bi-lerler.

336-nji gönükme. Sözlemleri üns berip okaň we geljek zaman işliklerini aýdyp beriň

1. Doganym tomus Arçmana gider. Ol Arçmanda bir aý bolar.
2. Men mekdebimiziň kitaphanasyndan gyzykly kitap aljak. Ony arassa we gowy saklajak. Ony başdan-aýak okajak.
3. Ertir oganlar ýaryşa giderler. Olar Aşgabatda bolarlar.

1. Ýokarky sözlemlerden geljek zaman işliklerini saýllap depderiňize göçüriň.

2. Ýaryş sözüniň manysyny özüňizçe düşündiriň.

337-nji gönükme. Nakyllary okaň, **-ar, -er** goşulmasy goşulyp ýasalan geljek zaman işligini, olaryň nähili soraglara jogap bolýandygyny aýdyň.

NAKYLLAR

Aý dogsa, älem görer.

Ody gozgasaň, öçer,

Goňsyny gozgasaň, göçer.

Hakykat polady ýarar.

Çopanyň aýagy ýetmese, taýagy ýeter.

Ulynyň diýenini etmedik uwar.

işleýäne "Arma!" diýip aýdarlar.

El eli ýuwar, iki el birigip, ýüzi ýuwar.

Ýalançy töre bir geçer.

338-nji gönükme. Okaň we göçürň, **-jak, -jek** goşulmasy goşulyp ýasalan geljek zaman işliginiň aşagyny Çyzyň, olaryň nähili soraglara jogap bolýandygyny aýdyp beriň

Indiki hepdede biziň obamyza ýaş howesjeň sazandalar we bagşylar geljek. Olar aýdym aýdyp, saz çalyň berjekler. Mekdebimiziň okuwçylary şol ýere barjaklar.

Biz ýaşajyk sungatçylar bilen duşuşjak we olara ýokary sylaglar gowşurjak. Siz aýdym-saz çalynjak günü nirede boljak? Olar günortana çenli ýowarda boljak. Agşam aýdym-saz diňlemäge geljekler.

höwesjeňler

339-nji gönükme. Okaň. Geljek zaman işliklerini tapyň we olaryň nähili soraglara jogap bolýandygyny aýdyp beriň

8-nji MART

8-nji Mart aýal-gyzlaryň baýramçylyk günüdür. Merhemetli Prezidentimiz Saparmyrat Türkmenbaşynyň Permanyňa laýyklykda 8-nji Mart Garaşsyz, baky Bitarap Watanymyzyň aýal-gyzlarynyň milli baýramçylygy hökmünde belenilýär.

Biziň ýurdumyzda aýal-gyzlar dürli kärhanalarda, edaralarda mekdeplerde, çagalar baglarynda zähmet çekýärler.

Bu gün her bir çaga öz mähriban ejesini baýramçylyk bilen gutlap, enelere gül dessesini gowşururlar.

Kakam işden geler, gyz jigime, ejeme sowgat getirer. Agşam biz aýal-gyzlaryň baýramçylygyna bagyşlanylýan dabara gideris.

Bayramçylyk bilen gutlamak aňlatmasynyň manysyny dilden aýdyp beriň Sözlükden peýdalanyň.

uçar

340-nji gönükme. Sözlemleri okaň we geljek zaman işliklerini nusgada görkezilişi ýaly edip, depderiňize göçüriň.

MASLAHAT

Ertir meniň ýanyma My rat bilen Ata geljek. Men olar bilen Nusaý galasyna guraljak gezelenç hakynda maslahatlaşjak. Biz geze-lenje Gadam agany hem äkitjek. Gadam aga koně Nusaýyň gazuw işlerine kömek eden adamlaryň biri.

Çünki ol köp ýyllap arheolog bölüp işledi.

Ol bize gazuw işiniň geçirilişi barada aýdar. Biziň gezelenjimize köp okuwcy gatnaşar.

Nusga:

Düyp işlikle: Geljek zaman işliginiň goşulmalary:

gel -jek

maslahatlaş -jak

341-nji gönükme. Aşakdaky işlikleri okaň we olaryň içinden geljek zaman işliklerini saýlap, depderiňize göçüriň.

Oýnajak, oýnaýar, oýnady, oýnar, ýazar, ýazýar, ýazdy, ýazjak, görer, gördi, görýär, görjek, geldi, gelyär, geler, geljek, ýatýar, ýatarlar, ýatdy, ýatjak, gitjekler, gider, gidýär.

342-nji gönükme. Aşakdaky işlikleri okaň, soňra olary geljek zaman işligine öwürüp, depderiňize göçüriň.

Ýaz, bar, gel, gör, otur, çyk, aç, ýap, gel.

Nusga: ýaz-ar, ýaz-j ak , gel-er, gel-jek, ...

343-nji gönükme. Okaň we geljek zaman işlikleriniň **näme etjek?, näme etjekler?, näme eder?, näme ederler?** diýen soraglara jogap bolýandygyna üns beriň

Guş näme eder?	Guş uçar.
Guşlar näme ederler?	Guşlar uçarlar.
Guş näme etjek?	Guş uçjak.
Guşlar näme etjekler?	Guşlar uçjaklar.
Çaga näme eder?	Çaga ýatar.
Çagalar näme ederler?	Çagalar ýatarlar.
Çaga näme etjek?	Çaga ýatjak.
Çagalar näme etjekler?	Çagalar ýatjaklar.

Ýokarky sözlemleri depderiňize göçüriň.

344-nji gönükme. Sözlemleri okarı we geljek zaman işliklerim hem-de olaryň soraglaryny aýdyň.

1. Sadap gölä ot berer, ony suwa ýakar.
2. Çagalar gelerler, şu ýerde oturarlar, suratlary görerler.
3. Men surat çekilýän depder aljak. Oňa dürli suratlar çekjek.
4. Sona, Oraz, Jeren dagy öylän mekdebe gitjekler. Olar oýun goýjaklar.

5. Dynç günü men kakam bilen köle gitjek. Kölde suwa düşjek.

görjekler

345-nji gönükme. Sözlemleri okaň we geljek zaman işliklerini saýlap, depderiňize göçüriň.

1. Men Çary bilen top oýnajak.
2. Aman ertir geler.
3. Biz ertir şähere gitjek.
4. Myhmanlar dokma kärhanasyna bararlar. Ol ýerdäki dokalýan halylary görerler. Olar bize geljekler. Garry atam bilen gürleşjekler.

Göçüren geljek zaman işlikleriňiziň nähili soraglara jogap bolýandygyny aýdyp beriň.

346-nji gönükme. Matallary okaň we göçüriň. Geljek zaman işliginiň aşagyny çyzyň, onuň goşulmasyny we soraglaryny aýdyp beriň

MATALLAR

Ýere girer, güm atar (pil).

Ýeri ak,

Tohumy gara,

El bilen ekerler,

Dil bilen orarlar (hat).

Bir dostum bar,

Daglara geler, gider (umur).

Pessejik tamdan gar ýagar (elek).

Matallaryň manysyny, olardaky meňzetmeler hakynda dilden aýdyp beriň.

347-nji gönükme. Okaň we geljek zaman işliklerini nusgada görkezilişi ýaly edip, depderiňize göçüriň.

Oýnarlar, oýnady, oýnajaklar, diňlejek, görjek, görýär, bilýär, biler, biljekler, bararlar, bardylar, gitjek, oturar, ýazarlar, ýazjaklar, barlajak, barjaklar, oturdy, oturjak.

Nusga:

Geljek zaman işlikleri:	Bu işlikleriň soraglary:
Oýnarlar	Näme ederler?
görjek	näme etjek?

348-nji gönükme. Hekaýajygy üns berip okaň we aşakdaky taslama esasynda onuň mazmunyny depderiňize ýazyň.

ÝAZ

Aýazly gys gutardy. Indi ýaz geldi. Häzir ýylyň ýaz pasly. Ýazyňa günler uzaýar. Howa maýyl bolýar. Meýdanlarda otlar gögeryär.

Dumly-duş ýaşyl öwüsýär. Daýhanlar ekin ekýärler. Ýazyň gutarmagy bilen tomus düşýär. Ýazda ekilen ekinler tomsuna hasyla durýarlar. Daýhanlar ekinleriň hasylyny ýygnaýlar.

Özlerinden artan gök we beýleki önümleri şäher ilatyna berýärler.

Meýilnama:

1. Häzir ýylyň haýsy pasly?
2. ýazyňa günler näme edýär., howa nähili bolýar?
3. Daýhanlar ýazyna näme edýärler?
4. Ekinler haçan hasyla durýar?
5. Daýhanlar ekinleriň hasylyny näme ederler?
6. Olar özlerinden artýan önümleri kime berýärler?